

Riksdagens protokoll

2009/10:58

Tisdagen den 19 januari

Kl. 13.00 – 14.38

Protokoll
2009/10:58

---

1 § Ledighet

Tredje vice talmannen meddelade att *Jörgen Johansson* (c) ansökt om ledighet under tiden den 19 januari–28 februari.

Kammaren biföll denna ansökan.

Tredje vice talmannen anmälde att *Christer Eriksson* (c) skulle tjänstgöra som ersättare för Jörgen Johansson.

2 § Anmälan om kompletteringsval till finansutskottet och skatteutskottet

Tredje vice talmannen meddelade att Centerpartiets riksdagsgrupp anmält Christer Eriksson som suppleant i finansutskottet och skatteutskottet under Jörgen Johanssons ledighet.

Tredje vice talmannen förklarade vald *under tiden den 19 januari–28 februari* till

suppleant i finansutskottet
Christer Eriksson (c)

suppleant i skatteutskottet
Christer Eriksson (c)

3 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2009/10:176

Till riksdagen

Interpellation 2009/10:176 Regeringens förhållningssätt till riksdagen av Patrik Björk (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdag 2 februari 2010.

Prot. 2009/10:58
19 januari

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.
Stockholm den 21 december 2009
Arbetsmarknadsdepartementet
Sven Otto Littorin (m)
Enligt uppdrag
Håkan Lundquist
Tf. expeditions- och rättschef

Interpellation 2009/10:179

Till riksdagen
Interpellation 2009/10:179 Vårdnadsbidragets effekter
av LiseLotte Olsson (v)
Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 12 februari 2010.
Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.
Stockholm den 15 januari 2010
Socialdepartementet
Göran Hägglund (kd)
Enligt uppdrag
Marianne Jenryd
Expeditions- och rättschef

*Svar på
interpellationer*

4 § Svar på interpellation 2009/10:163 om ackrediterat dopningslaboratorium

Anf. 1 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Fru talman! Lars Lilja har frågat mig vad jag har gjort för att Sverige även i fortsättningen ska kunna ha ett av Wada ackrediterat dopningslaboratorium.

Jag kan till min glädje säga att jag och mina medarbetare faktiskt har gjort en hel del.

Låt mig börja med att understryka att jag håller med Lars Lilja om att dopningslaboratoriet är viktigt för Sverige. Det är inte minst viktigt för att kunna bedriva medicinsk forskning om dopning, och där ligger Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge i framkanten internationellt. Den forskning som bedrivs i anslutning till dopningslaboratoriet är nära sammanflätat med Riksidrottsförbundets antidopningsarbete och samarbetet är värdefullt för bägge parter. Men laboratoriet kan även vara viktigt för att arrangera större idrottsevenemang i Sverige vilket ofta förutsätter en omfattande analyskapacitet. Det finns alltså flera anledningar till att försöka behålla ett Wadaackrediterat dopningslaboratorium i Sverige.

Jag vill understryka för Lars Lilja att det inte är hugget i sten att Sverige ska ha ett eget dopningslaboratorium på det sätt vi har i dag. I Köpenhamn lades laboratoriet ned för ett antal år sedan och Danmark köper nu i stället sina analyser från laboratoriet i Oslo. Dessutom finns det ackrediterade laboratorier i Finland, Polen, Ryssland och två i Tyskland. Det gäller naturligtvis att hitta en balans och en rimlig nivå på antalet ackrediterade laboratorier i vår region. Ett väl fungerande samarbete och utbyte mellan laboratorierna och även antidopningsorganisationerna i vårt närområde kan vara rätt väg att gå.

Som Lars Lilja vet har vi en arbetsgrupp för dopningsfrågor i Regeringskansliet med deltagare från Kultur- och Socialdepartementen. Dopningskommissionen och RF:s antidopningsgrupp ingår också. Arbetsgruppen har diskuterat dopningslaboratoriets situation och möjliga lösningar på denna med företrädare för laboratoriet. Gruppen har även diskuterat gällande och kommande ackrediteringskrav och till Wada förklarat vikten av att deras regelverk inte i onödan slår ut viktiga dopningslaboratorier. Självklart ska de dopningslaboratorier vi har vara högkvalitativa, men det gäller som sagt att hitta en balans i detta.

Vi ska inte gå händelserna i förväg. Regeringen gav i slutet av förra året Malin Eggertz Forsmark i uppdrag att som särskild utredare se över den nationella organisationen för antidopningsverksamheten. Malin Eggertz Forsmark har i sina direktiv fått i uppdrag att granska och analysera förutsättningarna för och behoven av ett av Wadaackrediterat laboratorium i Sverige. Jag ber därför att få återkomma till frågan om dopningslaboratoriets framtid efter den 29 oktober då utredningens betänkande ska presenteras.

Låt mig slutligen påpeka för Lars Lilja att regeringen för budgetåret 2010 har ökat stödet till arbetet mot dopning inom idrotten med 3 miljoner till 26 miljoner kronor. Det är naturligtvis min förhoppning att det ökade stödet ska leda till fler dopningstester och därmed ökade intäkter för dopningslaboratoriet.

Anf. 2 LARS LILJA (s):

Fru talman! Både idrottsministern och jag hade naturligtvis varit glada om vi hade sluppit den här debatten, det vill säga att vi hade en idrott helt fri från dopning. Nu är det tyvärr inte fallet. Man kan använda sig av två strategier. Den ena är, som en del föreslår, att släppa dopningen fri. Det finns debattörer i Sverige som tycker att det vore en bra lösning. Den andra är att göra allt vi kan för att bekämpa dopning inom idrotten och även utanför idrotten.

Jag tycker att det är bra att vi är helt överens om att den svenska strategin är att till varje pris bekämpa dopningen. Den kampen har inte blivit lättare och den har inte blivit billigare. Jag vill påstå att den har blivit betydligt svårare.

När det gäller dopningslaboratoriet handlar det om hur många prov de får göra. Deras intäkter består av de tester de får göra. De får betalt och kan därmed bedriva sin verksamhet och förhoppningsvis utveckla den.

Jag hade förmånen att sitta med i en arbetsgrupp som jobbade för att ta fram en strategi för hur vi ska motverka dopning i idrotten i Sverige. Vi hade som långsiktig målsättning att ta 4 500 prov per år. Vi var nära några år, men nu har vi landat runt 3 500 prov, alltså ungefär 1 000 prov färre än vi hade som målsättning. Det påverkar naturligtvis labbets möjligheter att klara sin ekonomi.

Inför 2010 har man bestämt att labbet ska ta ungefär 250 fler prov, det vill säga 3 750 prov. Man ska få 200 kronor mer per analys vilket naturligtvis förbättrar de ekonomiska förutsättningarna något.

Jag delar idrottsministerns uppfattning att det är viktigt att vi har ett dopningslab i Sverige bland annat av de två skäl som anges i svaret. Jag skulle ändå vilja att idrottsministern utvecklar vad hon tror skulle bli konsekvensen om vi i Sverige inte längre hade något ackrediterat dop-

ningslaboratorium. Vad tror idrottsministern att det skulle betyda för vår trovärdighet i antidopningsarbetet internationellt? Tror ministern att det skulle innebära några andra stora nackdelar för Sverige som idrottsnation att inte ha ett ackrediterat dopningslaboratorium?

Anf. 3 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Fru talman! Jag vet sedan tidigare att Lars Lilja har ett starkt engagemang i de här frågorna. Det gläder oss.

Vi kan dessutom vara glada åt att det är få dopningsfall bland våra elitidrottare. Det kan inte alltid sägas om många länder. En bidragande orsak är naturligtvis den stora kunskap som finns inom idrottsvärlden.

Man utbildar ledare och man ställer tydliga krav. Därmed skapar man en miljö för vad som är okej och vad som inte är okej. Fusk är inte okej inom idrotten.

Innan jag återkommer till Lars Liljas fråga vill jag nämna den gemensamma hearing om de här frågorna som vi hade den 8 december med deltagare från Socialdepartementet, Justitiedepartementet och Kulturdepartementet. Där deltog också Lars Lilja.

Den kom i mångt och mycket att handla om problemen med dopning i samhället generellt. Jag vet att Lars Lilja ska ha en interpellationsdebatt senare i veckan med Maria Larsson om situationen på våra gym och ute i samhället. Det är kanske i någon mening en större fråga för samhället som helhet än just dopningsproblemen inom idrotten.

Vad som också kom fram under detta seminarium – det kanske ni kommer in på i debatten senare i veckan – var att det här kan finnas en förklaring till våld mot kvinnor som man inte riktigt har känt till tidigare.

Jag vet att det har varit olika diskussioner om hur många tester som ett labb skulle kunna ta och att det fanns en arbetsgrupp inom Riksidrottsförbundet som talade om 4 500 tester. Det var dock aldrig någonting som fastslogs av vare sig regering eller riksdag.

Nu ställer Wada, världsantidopningskommissionen, krav på minst 3 000 tester. Laboratoriet på Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge klarar denna gräns med råge. Jag tror att det gjordes 3 500 tester för ett par år sedan och 3 600 i fjol och i förfjol. Det är de senaste uppgifterna som jag har fått. Nu har man dessutom ökat kraven och kräver 3 750 tester, som Lars Lilja nämnde, mycket tack vare att vi i budgeten anslår ytterligare 3 miljoner kronor till dopningslaboratoriet.

Beträffande den fråga som Lars Lilja ställde ska utredaren se över detta, eftersom det är rimligt att man alltid utvärderar en verksamhet som finns, och se vad som skulle hända om man möjligen gjorde som i Danmark och köpte tester från annat håll. Vi har i denna del av världen relativt sett fler laboratorier än vad man har på andra håll. Vad det får för konsekvenser är naturligtvis ingenting som jag kan säga någonting om. Däremot vet jag att när man har ett laboratorium och forskning knutet till detta ger det hög kompetens och kunskap. Jag kan därför mycket väl tänka mig att utredaren kommer att se över detta och ta till sig detta också. Det arbete som i dag sker på dopningslaboratoriet och också på den anslutande dopningsjouren, där man tar emot många telefonsamtal från allmänheten, är respekterat i stora delar av världen, inte bara inom idrottsvärlden utan också inom den medicinska världen.

Anf. 4 LARS LILJA (s):

Fru talman! Det är mycket riktigt så att Dopingkommissionen har fått sitt anslag höjt, och det är naturligtvis oerhört bra. Av detta går ungefär 1,2 miljoner indirekt till dopningslabbet genom ett ökat antal tester och ett högre pris för proven. Det betyder i alla fall att labbet förmodligen kommer att gå med ett underskott på ungefär 1 miljon i år samtidigt som man inte kommer att ha råd att investera i den utrustning som krävs för att man fortsättningsvis ska kunna vara ett av Wada ackrediterat laboratorium. Man har alltså löst en akut kris men långt ifrån ett långsiktigt problem.

Jag tycker att det är bra att dessa 3 miljoner har kommit, men man ska ha i minnet att det tidigare anslaget hade legat still ett antal år. Det innebär i princip en nedskärning motsvarande åtminstone inflationen.

Det som dessutom har hänt är att Dopingkommissionen och antidopningsgruppen har fått betydligt fler administrativa uppgifter att hantera i och med Wadas krav på vistelserapportering när det gäller elitidrottarna. Det är nästan obegripligt mycket administration kring detta. Men det är tyvärr en del av nödvändigheten i detta arbete.

När vi talar om dopningslabbets ekonomi handlar det som sagt var om hur många prov de får in och vilket pris som de kan ta för sina prov. Då kan man konstatera, som idrottsministern har sagt vid något tidigare tillfälle, att Kulturdepartementet tillför en 1,5 miljoner till labbet för att man ska klara sig. Det är naturligtvis oerhört bra. Men vi ska i detta läge också komma ihåg att det i princip inte är några dopningslaboratorier i vårt närområde som klarar sig utan ett direkt stöd från regeringen. Laboratoriet i Oslo, som har ungefär samma kapacitet som Sveriges dopningslabb, har ett tillskott på 4 miljoner direkt från deras kulturdepartement. Vid samtal med laboratoriet i Oslo säger man själv att man inte har resurser för att klara att analysera även 3 500–4 000 prov från Sverige.

Detta hoppas jag kommer fram i den utredning som ska göras. Man kommer naturligtvis att ha kontakt med dopningslabbet och få klart för sig vilka konsekvenser som det kan få.

Om vi inte har kvar labbet är jag orolig för att Sveriges rykte och det stora förtroende som man har för Sverige som ett land som leder antidopningsarbetet verkligen skulle bli ordentligt skamfilat. Det är Sverige, Australien, Nya Zeeland, Norge och några andra länder som har legat i framkant. Jag tror inte att det skulle innebära särskilt stora ekonomiska vinster om man skulle släppa labbet. Men den största förlusten som det skulle innebära att inte ha ett eget labb tror jag skulle vara bristen på forskningsresurser och att Sverige fortsatt inte skulle kunna vara ledande när det gäller forskning inom antidopningsområdet. Sverige jobbar med en del projekt, bland annat tillsammans med Uppsala universitet, och är världsledande, och detta skulle kunna få oerhört stora konsekvenser för det internationella antidopningsarbetet.

Man får inte glömma den stora nytta som vi i Dopingkommissionen har av den experthjälp som vi ständigt och omedelbart kan få från dopningslabbet. Jag tror därför att det vore mycket olyckligt om vi inte hade kvar det.

Anf. 5 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Fru talman! Som Lars Lilja inledningsvis sade har vi en gemensam grundsyn. Vi tycker att detta är ett viktigt arbete. Vi har stor respekt för det arbete som bedrivs vid dopningslaboratoriet och jouten vid Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge.

Jag tycker ändå att det är bra att vi nu får en översyn av denna verksamhet. Att det ställs krav internationellt och att vi ibland kan ha synpunkter på detta orsakar ibland administrativa kostnader och tid, som Lars Lilja var inne på. Det framgick också rätt tydligt under den stora konferens som Wada hade med anledning av sitt tioårsjubileum i december där vi båda deltog i diskussionen och genom att lyssna på de andra.

Detta är kanske mer ett samtal än en debatt även om det är en interpellationsdebatt. Men liksom Lars Lilja tror jag att den forskning som är knuten till laboratoriet har stor betydelse. Visst är det så. Man får en kunskap direkt på plats. Man har också lättare att ta kontakt både internationellt och nationellt. Dessutom är det en stor resurs kunskapsmässigt, inte minst för alla aktiva inom idrottsvärlden. Kan man nu också vidga detta arbete till att omfatta dopning över huvud taget i samhället är det viktigt. Det är inte omöjligt att många av de kunskaper som man i dag har på dopningslaboratoriet även kan komma till godo när man ska se över dopningen generellt i samhället.

Anf. 6 LARS LILJA (s):

Fru talman! Jag är naturligtvis glad över att vi i grunden är överens om att detta är viktigt. Jag ser verkligen fram emot resultatet av denna utredning som ska vara klar i slutet av oktober.

Däremot är jag lite orolig eftersom det är ett ganska stort jobb som utredningen har att göra. Just när det gäller att hantera dopning inom idrotten tror jag inte att det blir så komplicerat. Men om man också ska ta tag i dopningen i samhället och dopningen på gymmen och hantera kanske 50 000 missbrukare i Sverige kommer denna utredning att få ett ganska rejält arbete att hantera.

Jag är fortfarande lite orolig när det gäller diskussionen om att lägga ut dessa prov på andra labb. Jag försökte säga att laboratoriet i Oslo förmodligen inte kommer att klara av det. Finland har redan nu problem att klara sin ackreditering. Detsamma gäller Polen.

Det som sägs här är i någon mening officiellt, men jag skulle nog vara lite nervös över att skicka ett antal dopningsprov till Ryssland. Det finns väl en del frågetecken kring hur de har hanterat en del prov till exempel när det gäller bloddopning, så det skrämmer mig lite grann.

Det stämmer att det finns två labb i Tyskland som, som sagt, är hyfsat pålitliga. Men jag vill också påtala att det är på samma sätt med de labben. Också de har statligt stöd för att klara sig.

Med den här debatten vill jag understryka att jag tror att det är oerhört viktigt för svensk idrottsrörelse, för den svenska trovärdigheten i dopningsarbetet och, framför allt, för den svenska forskningen kring dopning att vi har kvar ett ackrediterat laboratorium. Jag både hoppas och tror att det blir den slutsats som utredaren drar när man fått titta på lite fakta i detta ärende.

Anf. 7 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Fru talman! Det finns inga som helst förslag om att lägga ned laboratoriet. Däremot är det rimligt att man, när man efter Riksidrottsförbundets initiativ gör en översyn och ser om det finns möjligheter att ha en, som det heter, nationell antidopningsverksamhet och att bilda en fristående nationell antidopningsorganisation där både staten och idrotten är delaktiga, också ser över hur det i dag fungerar och, naturligtvis, gör internationella jämförelser. Vi är eniga om att vårt laboratorium håller hög kvalitet och är mycket betydelsefullt – detta sagt bara för att klargöra att det inte finns några tankar av nämnda slag.

Även om tiden kan tyckas kort tror jag att utredaren kommer att ha möjlighet att både se över möjligheten att bilda en sådan här nationell organisation och se vad man kan göra för att komma åt den dopning och det missbruk som sker kanske också på våra privata gym runt om i Sverige. Också här finns en hel del att lära av erfarenheter utomlands, inte minst från Danmark.

Liksom Lars Lilja ser även jag fram emot att ta del av den utredning som så småningom kommer. Det finns också möjligheter att avlämna delrapporter under utredningens gång. Det bästa vi nu kan göra från våra båda håll är alltså att hålla den här diskussionen levande i en större krets.

Överläggningen var härmed avslutad.

5 § Svar på interpellation 2009/10:130 om konvention om klusterammunition

Anf. 8 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru talman! Olle Thorell har frågat mig hur jag avser att agera för att Sverige skyndsamt ska kunna ratificera konventionen om förbud mot klustervapen.

Som jag tidigare konstaterat i kammaren kan klusterammunition skapa, och har skapat, allvarliga humanitära problem. Därför har det varit Sveriges övergripande målsättning, i enlighet med den så kallade Oslo-deklarationen, att få till stånd en ambitiös och effektiv internationell reglering av klusterammunition som förbjuder användning, tillverkning, överföring och lagring av sådan ammunition som skapar oacceptabla skador för civila. Ett led i detta arbete har varit vårt stöd och vår medverkan i den förhandlingsprocess som ledde fram till antagandet av konventionen om klusterammunition, CCM, i Dublin i maj 2008.

Sverige har samtidigt fortsatt att stödja förhandlingarna om en reglering av klusterammunition inom ramen för FN:s konvention, 1980, om konventionella vapen, CCW, – en ramkonvention med bifogade protokoll som syftar till att förbjuda eller begränsa användningen av vapen-kategorier som kan anses vara ytterst skadebringande eller som har urskillningslösa verkningar.

Många länder med betydande arsenaler av klusterammunition stod utanför den process som ledde till konventionen om klusterammunition. Dit hör USA, Ryssland, Kina, Sydkorea, Indien, Pakistan, Israel med flera. Ett antal av EU:s medlemsstater har valt att inte underteckna konventionen och föredrar en förhandlingslösning inom CCW:s ram. Sverige

har aktivt deltagit i CCW-förhandlingarna och avser att så göra även under de fortsatta överläggningarna 2010.

Konventionen om klusterammunition öppnades för undertecknande i Oslo den 3 december 2008, och Sverige undertecknade då konventionen. Regeringen har därmed signalerat sin avsikt att ratificera konventionen.

Som en konsekvens av undertecknandet har Försvarsmakten att planera för en utfasning av bombkapsel 90 då denna ammunition omfattas av konventionens förbud. Vidare pågår inom Regeringskansliet beredningen av de författningsändringar som krävs för ett svenskt tillträde till konventionen. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag vad gäller konventionens ratificering, liksom i fråga om konkret utfasning av bombkapsel 90.

Anf. 9 OLLE THORELL (s):

Fru talman! Jag tackar utrikesministern för svaret – i och för sig ett svar som lämnar en del övrigt att önska, tycker jag.

Utrikesministern beskriver hur Osloprocessen gick till, hänvisar till CCW-processen inom FN och säger sedan att man avser att återkomma med besked. Regeringen har nu haft över ett år på sig sedan underskriften i Oslo, så jag menar att det redan nu är hög tid. En enig riksdag har nämligen bett om en skyndsam hantering av frågan.

När det gäller ratificeringen av konventionen krävs det för att denna ska träda i kraft att 30 länder ratificerar den. I dagsläget är det 26 länder som har gjort det. Vi socialdemokrater tycker att Sverige borde vara ett av dessa första 30 länder. Det vore passande inte minst eftersom Sverige har rykte om sig att vara en föregångare inom nedrustning. Men det ryktet riskerar nu att solkas av regeringens saktfärdiga hantering av frågan.

Regeringen har hela vägen fram till att man till slut undertecknade konventionen dragit benen efter sig. Man verkade för undantag för svenska BK90. Utrikesministern spelade ned konventionens betydelse och hänvisade, precis som han gör i det svar jag i dag fått, till att många länder står utanför konventionen. Visst, det stämmer att även om 104 länder har skrivit under är många stora användare av klustervapen inte med och att det pågår ett arbete inom ramen för CCW – konventionella vapen. Och visst är det viktigt att Sverige är med och driver på också i den processen, men det ena behöver inte utesluta det andra. Man kan väl syssla med två viktiga saker samtidigt.

I en interpellationsdebatt som vi för drygt ett år sedan hade i ämnet hävdade utrikesministern att processen med att skrota BK90 kunde ta ända upp till ett decennium. Det svar som ministern levererar i dag verkar vara i linje med det tidigare svaret. Jag förstår inte varför det ska vara så svårt att visa på handling i frågan.

Vi kan jämföra med Spanien som redan avslutat sitt destrueringsarbete. På några månader har över 230 000 substridsdelar förstörts. Varför kan inte Sverige göra detsamma? Vad är det som gör att det som i Spanien är möjligt och enkelt är så oerhört komplicerat och tidskrävande i Sverige? Jag hoppas att det inte är så enkelt som att det är viljan som saknas.

Ett annat åtagande enligt konventionen är att redovisa det egna innehavet av klusterammunition. När avser regeringen att redovisa det? Det skulle dessutom underlätta i debatten om vi visste vilket antal vi pratar

om. Är det tiotals, hundratals eller tusentals BK90 och substridsdelar som behöver skrotas?

Våra frågor gäller alltså att regeringen redovisar hur många substridsdelar Sverige har, presenterar en tidsplan för skrotningen och redovisar hur arbetet fortskrider. När kommer det att ske? Vidare: När avser regeringen att återkomma med besked om ratificeringen av konventionen?

Prot. 2009/10:58
19 januari

Svar på
interpellationer

Anf. 10 EVA SELIN LINDGREN (c):

Fru talman! Den 15 december förra året ställde jag en skriftlig fråga till utrikesministern angående vilka åtgärder ministern tänkte vidta ”för att Sverige snart ska kunna ratificera konventionen mot klustervapen”. Ministerns svar blev att han tänkte återkomma till riksdagen.

Vid det tillfället var jag inte medveten om Olle Thorells interpellation. Nu välkomnar jag ministerns mer utförliga svar som jag kan betrakta som ett svar även på den fråga som jag ställt.

Jag konstaterar också att frågan om att snabbt ratificera konventionen mot klustervapen inte är någon partiskiljande fråga utan en fråga som även tidigare har diskuterats av riksdagsledamöter från olika partier. Det är också en fråga som engagerar stora delar av fredsrörelsen och organisationer som arbetar för att stärka de mänskliga rättigheterna i världen.

Som framgår av ministerns svar till Olle Thorell krävs dock såväl författningsändringar som en konkret utfasning av bombkapsel 90. Som Olle Thorell också har konstaterat finns det ingen angiven tidsram för hur lång tid detta kan ta, men jag tycker att det är viktigt att det händer under innevarande mandatperiod. Därför skulle jag också vilja fråga vilken tidshorisont ministern har. Är det fråga om dagar, veckor eller månader?

Anf. 11 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru talman! Låt mig först säga till Olle Thorell att jag tror att vi är eniga om att det som verkligen är viktigt är att vi får framsteg i FN-processen. Det är nämligen FN-processen som omfattar dem som faktiskt har stora mängder klustervapen och som har använt stora klustervapen. Det vi nu diskuterar är en process som omfattar vissa som har klustervapen, men huvudsakligen dem som inte har använt klustervapen. Den kan ha sin betydelse i alla fall – jag ska inte underskatta det, och det är därför vi har anslutit oss – men det är de framsteg vi kan nå i FN-processen som är de verkligt avgörande.

Den konvention vi har undertecknat och därmed är bundna av innehåller en lång rad olika artiklar. Man måste rätt noggsamt gå igenom vilka ändringar i olika författningar och regleringar detta leder till, och om det ska vara någon ordning i landet – och det ska det ju – måste man sedan remissbehandla det innan man kan återkomma till riksdagen. Om jag ombeds ge en konkret tidsplan för detta är svaret att jag inte kan det.

Till detta kommer frågan om en eventuell ersättning av bombkapsel 90. Jag har inte möjlighet att lämna denna information i kammaren. Jag tror att jag vid något tillfälle gav en uppskattning av ungefär hur många vapen det handlade om, men jag utgår ifrån att till exempel försvarsutskottets ledamöter har möjlighet att få den informationen. De ligger i tryggt förvar, och vi har absolut ingen plan på att använda dem.

Det handlar dock om ett vapensystem som är rätt avgörande för den kapacitet Gripen-systemet har för vissa, för ögonblicket synnerligen osannolika, scenarier när det gäller angrepp mot vårt land. Det innebär att man måste ta fram – och det håller på att tas fram inom Försvarsmakten – hur man ska ersätta den kapaciteten, om man nu anser det nödvändigt. Det måste vi rimligtvis också kunna redovisa framför allt för försvarsutskottets ledamöter, som möjligtvis anser att det om vi investerar miljarder i ett flygplanssystem är bra om vi också vet vad vi kan använda detta flygplanssystem till i den för ögonblicket synnerligen osannolika eventualiteten att vårt land skulle utsättas för angrepp.

Vad gäller hur lång tid detta kan ta är det svårt att veta. Som angetts har ungefär en fjärdedel av länderna nu ratificerat. Det kan ta lång tid för vissa länder. När det gäller Spanien kan jag inte det exemplet, men det kan handla om gammal artilleriammunition. I så fall är det relativt enkelt att göra. Jag såg en uppgift angående Tyskland. De har 440 000 bärare av olika slag med totalt 50 miljoner substridsdelar, och de har begärt och fått uppskov. Där kan det alltså röra sig om ett decennium eller liknande för att genomföra detta.

Så lång tid ska det inte behöva ta i det svenska fallet, men den möjlighet som finns i konventionen är att man om jag inte missminner mig har åtta år på sig från konventionens ikraftträdande för att genomföra destruktionen och då rimligtvis också de ersättningsssystem vi måste komma in med.

För att upprepa: FN-processen ska fortsätta, och vi fortsätter arbetet med ratificering. Det sker dock på svenskt sätt, det vill säga med noggrannhet och så småningom remissbehandling. Vi tar reda på om och hur vi ska ersätta systemet, och jag utgår ifrån att en mer detaljerad redovisning av de saker som av någon anledning anses vara hemliga i detta ärende kan lämnas till försvarsutskottets ledamöter.

Anf. 12 OLLE THORELL (s):

Fru talman! Tack för svaret! Det var glädjande att höra att det kanske ändå inte ska behöva ta ett decennium, som Carl Bildt sade förra året. Nu har det i och för sig gått ett år.

Jag tycker dock fortfarande inte att jag har fått svar på vad som egentligen görs praktiskt i denna fråga. Regeringen signalerar sin avsikt, regeringen bereder frågan och regeringen avser att återkomma i frågan. Det är gott och väl, men jag undrar vad regeringen konkret har gjort mer än att skicka sin ambassadör i Norge att skriva under detta. Det har hittills inte framkommit tillräckligt tydligt. Det finns en oro över att regeringen inte tycker att frågan är särskilt viktig, och det finns en oro över att det är ovilja som gör att man inte kommer vidare i frågan. Utrikesministern har nu chansen att skingra denna oro och lite mer konkret förklara vad det är man har gjort och hur tidsplanen ser ut framöver.

Vad gäller funktionen av bombkapsel 90 hävdar utrikesministern att den har en vital funktion men att det är synnerligen osannolikt att den någonsin kommer att behöva användas. Det rimmar illa i mina öron, och jag kan inte förstå varför den ska vara så oerhört svårersättlig. Jag menar att klustervapen är en vapentyp som är omodern, omänsklig, ovärdig och inte borde finnas i något lands arsenal. Det är trots allt därför vi har valt

att skriva under denna konvention, och det borde inte vara så svårt att börja skrota dessa vapen som vi alla tycker ska förbjudas.

Eftersom jag inte tycker att jag fick tillräckligt tydliga svar på mina frågor upprepar jag dem. När kommer man att ge besked om ratificeringen? När kommer man att presentera en tidsplan för skrotningen? Jag kräver inte att få ett besked i dag om exakt hur tidsplanen ska se ut, men jag vill ha ett besked om när vi kan få se den. Och har regeringen funderat på när man ska redovisa hur många substridsdelar man innehar? Att redovisa detta öppet och inte bara för försvarsutskottets ledamöter är nämligen också en del av konventionen.

En annan fråga jag också skulle vilja ta upp är investeringar i företag som tillverkar klustervapen. Många investerare har tagit intryck av det internationella arbetet för att förbjuda klustervapen, och det är glädjande. De avstår från investeringar i företag som producerar personminor eller klustervapen. Det saknas dock tydliga regler och riktlinjer för marknaden inom detta område. Flera länder, exempelvis Belgien och Luxemburg, har i lag förbjudit investeringar i klustervapenföretag. Jag menar inte att det är gjort i en handvändning eller att det ens är lämpligt – det vet jag inte – men jag undrar hur regeringen ser på detta och hur den avser att agera för att bidra till att dessa investeringar upphör. Det är vi väl alla intresserade av.

Anf. 13 EVA SELIN LINDGREN (c):

Fru talman! Jag vill också tacka för det utförliga svar vi fick nyss. Det är tydligen så att det är en ganska komplicerad process, och det är inte alla som är särskilt medvetna om det. Jag tror därför att det vore bättre att öka informationen – jag kan också sprida den till mina nätverk – om hur det ska gå till. Det vore dock bra om vi successivt kunde få lite avstämningar av hur långt man har kommit och när vi kommer att vara färdiga att ratificera konventionen.

Jag tackar ministern, och jag tackar Olle, som har rest frågan.

Anf. 14 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru talman! När Olle Thorell kom in på den frågeställning som också finns, det vill säga detta med investeringar, sade han att det inte är gjort i en handvändning att ta ställning till det. Det är mycket riktigt; så är det.

Konventionen innehåller ett antal olika artiklar där det inte, för att använda samma formulering, är gjort i en handvändning att ta ställning till exakt vad som är den juridiska innebörden, exakt vilka åtaganden vi ska ikläda oss och exakt vilka konsekvenser det leder till. Skrotningen av klustervapen är väl i denna del enklare. Ersättningssystem kan vara betydligt svårare, och det är osannolikt att vi kommer att utsättas för en invasion under den närmaste tiden. Dock upprätthåller vi i alla fall ett starkt försvar, bland annat med Gripensystemet, därför att det är den yttersta nationella självständighetsgaranti vi bedömer att vi behöver. Då bör vi också se till att vi har någorlunda fungerande vapensystem för dem, och därför är ersättningsfrågan inget som kan klaras av i en handvändning eller med ett enkelt inlägg i riksdagen. Den måste tvärtom redovisas.

Varför vi inte har redovisat antalet är en god fråga som jag inte har något riktigt bra svar på och som jag ska be att få återkomma till. Jag kan nämligen inte personligen se några avgörande argument för att vi inte kan redovisa detta, om det nu är en skyldighet. Det har vi ännu inte gjort, och jag antar att det är på grund av att det också ligger i beredning.

Det som sker nu är att de rättslärdar tittar på de olika artiklarna, och investeringsförbudet tillhör det de tittar på.

Det finns en del angående samarbetsförhållandena mellan olika länder som man också måste titta på utifrån juridisk utgångspunkt. Detta ska i sin tur sedan bli föremål för remissbehandling. Därtill kommer att vi självfallet anmodat Försvarmakten att inkomma med ett underlag för hur det kan gå till och hur olika ersättningssystem kan utformas. Ett sådant underlag, hemligstämplat dess värre eftersom det handlar om framtida vapensystem, finns. Där finns alternativ som kostar mellan mycket pengar och väldigt mycket pengar, som vi har att ta ställning till på ett eller annat sätt. Sedan är det rimligt, tycker jag mot bakgrund av det engagemang som riksdagen har, att vi på ett eller annat sätt återkommer till riksdagen och redovisar detta.

Som jag har sagt är den utfasningsprocess som sker i olika länder utdragen och tar mycket lång tid. Det handlar till stor del om länder som inte har klustervapen eller inte avser att använda klustervapen. Samtidigt fortsätter vi förhandlingarna med de länder som faktiskt har klustervapen och ännu inte har för avsikt att avskaffa dem. Det är där de verkliga problemen ligger. Framför allt är det den äldre typen av vapen som har orsakat problemen. De kanske inte riktigt ligger i den kategorin.

Anf. 15 OLLE THORELL (s):

Fru talman! Tack för den här debatten! Jag hoppas att snart få se hur det här arbetet fortskrider. Det var ändå positivt att få höra att regeringen avser att återkomma. Jag hoppas att det verkligen blir före valrörelse och annat som närmar sig fort. Jag hoppas att få se att arbetet fortskrider, och jag vill se konkreta handlingar och tidsplaner i stället för signaler, beredningar och löften om att återkomma i en diffus framtid.

Vi är helt överens om att arbetet inom ramen för FN:s konvention om konventionella vapen är viktigt, inte minst för att se till att de stora användarna av klustervapen är med på tåget och att vi blir av med den allra värsta typen av med bästföredatum utgångna klustervapen som finns på lager.

Jag förstår ändå inte varför man måste ställa det ena mot det andra; man kan följa två spår samtidigt, man kan göra både och. Oslokonventionen är trots allt ett oerhört viktigt steg mot en värld som är fri från den plåga som klustervapen faktiskt är.

Precis som i arbetet med personminor inom ramen för den så kallade Ottawakonventionen var till en början de allra största "skurkarna" inte med. Men den konventionen har ändå gjort att användningen av personminor har blivit så stigmatiserad, även hos de länder som än i dag inte har skrivit under den konventionen, att användningen av personminor har minskat radikalt tack vare Ottawakonventionen även om det inte blev ett heltäckande FN-förbud.

Jag hoppas, och jag antar att vi är många som hoppas, även Carl Bildt, att Oslokonventionen kan få samma effekt på den här vapentypen. Men då krävs det ett helhjärtat engagemang ifrån länder som Sverige, och jag hoppas att det är det vi kommer att se framöver.

Med det vill jag tacka utrikesministern för debatten och önska god fortsättning och lycka till i det här viktiga arbetet.

Anf. 16 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru talman! Jag får också önska god fortsättning med både det ena och det andra.

Slutligen vill jag bara säga att jag håller helt med – det är klart att man kan göra två saker samtidigt. Vi driver på FN-spåret, och sedan fortsätter vi arbetet med förberedelserna för ratificeringen. Det finns aspekter på detta som inte, med Olle Thorells egen formulering, är gjorda i en handvändning. Då ska vi göra det med sådan svensk grundlighet att vi vet vad vi gör också när det gäller de andra delarna av detta, och vi ska hålla riksdagen kontinuerligt informerad om arbetet.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Svar på interpellation 2009/10:154 om förhandlingar om ett återförenat Cypern

Anf. 17 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru talman! Nikos Papadopoulos har frågat mig om min bedömning av förhandlingarna för att återförena Cypern och vilka åtgärder som jag avser att vidta för att bidra till en lösning av Cypernfrågan.

Sverige fäster betydande förhoppningar till de officiella förhandlingar som inleddes den 3 september 2008 mellan de turk- och grekcypriotiska parterna för att lösa Cypernfrågan under FN:s översyn. Vi uttrycker vårt stöd för ledarnas gemensamma målsättning om att upprätta en bizonal, bikommunal federation med politiskt likaberättigande, i enlighet med relevanta resolutioner från FN:s säkerhetsråd. Detta partnerskap ska ha en federal regering och en enhetlig internationell identitet samt en turkcypriotisk respektive en grekcypriotisk konstituerande stat, vilka ska vara av lika status.

Vi delar FN:s bedömning att det finns skäl att se utsikterna för en lösning med försiktig optimism. Den politiska konstellationen på ön för en återförening är mycket gynnsam, med två lösningsvänliga ledare med nära personliga band som visat stort politiskt mod genom att själva axla ansvaret för förhandlingarna, understödda av FN. Under de hittills dryga femtiotalet avhållna förhandlingsmötena har parterna närmast sig varandra på flera viktiga frågeområden, bland annat vad gäller den framtida federationens styrelseskick.

Jag uppmanar parterna att visa starkt ledarskap och göra sitt yttersta för att föra förhandlingarna mot ett slutskede under de närmaste månaderna, där det turkcypriotiska valet i april framstår som en viktig restriktion för processen.

Sedan förhandlingsstarten i fjol har Sverige verkat för att Cypernfrågan ges en framträdande plats på den internationella dagordningen och intensifierat den politiska dialogen med parterna. Vi har fört samtal med båda ledarna i Stockholm, och både jag och statsrådet Malmström har besökt ön. Sverige har också bland annat stött ett större seminarium om säkerhetsaspekterna av en lösning.

Turkiet och Grekland spelar en viktig understödjande roll i lösningssträvandena på Cypern. Det är min uppfattning att framsteg i de turkiska EU-medlemskapsförhandlingarna har en positiv påverkan på förhandlingsprocessen på ön.

Jag avser att vidmakthålla mitt starka engagemang för en snar lösning på Cypernfrågan.

Anf. 18 NIKOS PAPADOPOULOS (s):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka utrikesministern för svaret. Det är bra att ministern säger sig ha ett starkt engagemang för lösningen av Cypernfrågan. Jag håller med ministern om att FN har engagerat sig på ett bra sätt för att försöka lösa Cypernfrågan. Men vad gör EU?

Enligt Svenska Dagbladet i oktober 2009 anser varken grekcypriotiska eller turkcypriotiska bedömare att svenska EU-ordförandeskapet har varit tillräckligt aktivt. Utrikesministerns engagemang tycks inte riktigt ha uppfattats av de berörda parterna.

Fru talman! För det första blev Cypern självständigt 1960. För det andra blev norra delen av Cypern 1974 ockuperad av Turkiet. År 2004 blev Cypern medlem i EU.

Många bedömare anser, precis som utrikesministern säger, att det nu är ett unikt bra läge att komma framåt i Cypernförhandlingarna. Ledarna för de fyra närmast berörda parterna har alla samtidigt visat förhandlingsvilja, vilken aldrig tidigare har visats. De fyra som jag talar om är, fru talman, Greklands nya premiärminister Georgios Papandreou, Turkiets premiärminister Erdoğan, Cyperns president Christofias och Mehmet Ali Talat som är ledare för norra Cypern.

Fru talman! Det finns en rad olösta frågor från kriget 1974, då ön delades och Turkiet ockuperade 36 procent av ön i strid med internationell rätt och FN-stadgan. Närmare 200 000 grekcyprioter fördrevs från sin mark och sina hem. 160 000 turkiska bosättare har i stället under skydd av turkisk militär koloniserat norra delen av ön. Frågan om ägande av mark och hus för dem som fördrivits måste lösas om Cypern ska kunna återförenas och bli en federativ stat. Trots att Cypern är medlem i EU och trots att Turkiet har påbörjat förhandlingarna om medlemskap fortsätter ockupationen av norra Cypern, skriver journalisten Nyström i Sundsvalls Tidning. Det är på tiden att EU kräver ett slut på ockupationen och ett återupprättande av konstitutionen. De närmare 200 000 grekcyprioter som fördrevs från sina hem ska kunna återvända och få sina egendomar tillbaka.

Fru talman! Statsminister Fredrik Reinfeldt sade i sitt tal till FN:s generalförsamling: ”Vi tror på demokratin. Vi tror på rättsstatsprincipen. Vi kan inte tillåta någon att med hot eller tvång agera mot någon stats territoriella integritet eller politiska självständighet. Den internationella rättsstatsprincipen gäller alla stater, liten som stor.”

Utrikesminister Carl Bildt, som ofta påpekar att delningen av Cypern och huvudstaden Nicosia är oacceptabel, skrev den 7 augusti 2009 på sin blogg med anledning av ettårsdagen av kriget i Georgien bland annat att rätten för den som fördrivits från sitt hem att återvända är fundamental. Jag förmodar att dessa principer naturligtvis också gäller för den lilla staten Cypern.

Fru talman! Min fråga till utrikesministern är: Hur har det svenska ordförandeskapet tryckt på de viktiga frågorna för att komma vidare till en lösning? Återvändande är en av de stora frågor som har diskuterats och måste lösas.

Anf. 19 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru talman! Jag tror inte att det råder någon tvekan om vårt engagemang för att försöka göra vad vi kan för att åstadkomma den förhandlingslösning på Cypern som skulle ha ägt rum eller som egentligen skulle ha godkänts långt tidigare.

Däremot är det väl korrekt att EU-ordförandeskapet inte gjorde så särskilt mycket. För att vara korrekt gjorde EU-ordförandeskapet ingenting alls, därför att EU-ordförandeskapet inte har och inte kan ha en roll i detta sammanhang. Som EU-ordförande kan man inte göra någonting, för EU:s roll är i princip icke accepterad av den enkla anledningen att den ena parten, det vill säga republiken Cypern, är medlem i EU medan den andra parten i förhandlingen inte är det.

Vi har kunnat agera i nationell kapacitet i de nationella kontakter som vi har haft med parterna på ön, president Christofias och herr Talat, med premiärminister Erdoğan och med premiärminister Papandreou sedan regeringsskiftet i Aten, och det har vi gjort med en betydande intensitet.

Vi har också stött, både politiskt och i andra sammanhang, FN-representanten Alexander Downer i hans arbete. Jag har dessutom haft flera samtal med FN:s generalsekreterare Ban Ki Moon om de förstärkta insatser som vi anser att han och FN bör göra för att försöka stimulera processen. Vi har också bidragit till att försöka illustrera vissa känsliga frågor och hur man skulle kunna lösa dem. Säkerhetsfrågan, som går tillbaka till ett avtal 1960 i samband med Cyperns självständighet, är en av de mer besvärliga frågeställningarna. Vi anordnar ett informellt seminarium för att belysa olika möjligheter till lösningar. Vi har också – det har vi trots allt gjort i egenskap av EU-ordförande – gett stöd till kommissionen att bidra till att FN-medlaren Downers stab sekunderar vissa experter i de juridiska frågeställningar som uppkommer i samband med att Cypern, formellt sett hela men i realiteten bara den grekcypriotiska republiken, är medlem av Europeiska unionen. Vi har alltså gjort vad vi har kunnat, även om EU-rollen, som sagt, med nödvändighet är begränsad.

Jag hoppas att en lösning ska vara möjlig. Enligt min mening är en lösning möjlig, och det är unikt goda förutsättningar. Både president Christofias och den turkcypriotiska ledaren Talat vill ha en lösning. Samtidigt ska man inte bortse från att när man lyssnar på debatten i de bägge delarna av Cypern möts man ofta av en nationalistisk motvilja mot en lösning, icke minst i medierna. Det är det som gör att det krävs ett betydande mått av politiskt ledarskap från de bägge ledarna för att nå en lösning. Också stöd från både Ankara och Aten är viktigt.

Nu har de under januari enats om tre koncentrerade förhandlingsomgångar. Den första, som var tre dagar i förra veckan, koncentrerade sig framför allt på styrelsefrågorna. Den andra tror jag börjar, om jag inte missminner mig, den 25 januari, och om jag inte missminner mig är det egendomsfrågorna som då står i centrum.

Nikos Papadopoulos nämnde rätten att återvända. Det är den enkla delen av det hela. Det är egendomsfrågorna som är lite komplicerade, av den enkla och fundamentala anledningen att egendom är egendom och det får man inte rubba på. Men det är klart att väldigt mycket har förändrats på marken sedan 1974 och vissa fall sedan 1964, då man kan säga att den första delningen kom och FN-trupper först kom till ön. Hur man ska ta i beaktande de här förändrade omständigheterna är en tekniskt sett icke alldeles enkel frågeställning. Men vad gäller principerna, som Nikos Papadopoulos återger ur mitt uttalande, får det inte råda någon tvekan.

Anf. 20 NIKOS PAPADOPOULOS (s):

Fru talman! Jag förstår att det inte är så lätt för utrikesministern att förhandla och alltid komma till rätt resultat. Men utrikesministern var ordförande i ministerrådet och hade en stark vilja att lösa den här frågan, så jag hoppas att det ska finnas många framgångar i det hela.

Det finns en fråga som är väldigt viktig när EU förhandlar med Turkiet om medlemskap i EU. Turkiet har lovat EU att öppna sina hamnar och flygplatser för den cypriotiska trafiken. Men tyvärr, som utrikesministern känner till, har det inte skett fram till i dag. Om man lovar men inte håller löftet är det inte lätt att förhandla. Det kan bli svårigheter. Turkiets engagemang för och konkreta bidrag till en sådan övergripande lösning är väldigt viktigt; det håller jag med utrikesministern om.

I december skrev EU-minister Sassoon att EU är tvunget att påpeka följande: I enlighet med vad som framhålls inom förhandlingsramen förväntar sig rådet också att Turkiet aktivt ska stödja de pågående förhandlingarna om en rättvis, övergripande och fungerande lösning på Cyperns problem inom ramen för FN, i enlighet med relevanta resolutioner från FN:s säkerhetsråd och med respekt för de principer som unionen grundar sig på.

Min konkreta och korta fråga till utrikesministern är: Hur var diskussionerna som utrikesministern hade med både grekcyprioter och turkcyprioter angående denna fråga? Har det nåtts några positiva resultat?

Anf. 21 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru talman! Jo, det får man väl säga att det har gjort. Min bedömning är att atmosfären i samtalen mellan de två ledarna är relativt god. Dock ska det sägas att de bägge sedan har att hantera sina respektive inrikespolitiska situationer, där det både på den grekcypriotiska sidan och på den turkcypriotiska sidan finns de som faktiskt är emot en överenskommelse. Det kryssande mellan dessa olika opinioner som både president Christofias och den turkcypriotiske ledaren Talat har att göra är ibland både komplicerat och för den omvärld som har att notera detta ibland något irriterande.

Vi har sett det som vår uppgift att ge dem klart stöd, att uppmuntra dem till de kompromisser som är nödvändiga. Vi har som sagt haft utförliga samtal också med ledarna i både Ankara och Aten. Ankara är något

mer betydelsefullt i detta sammanhang av skäl som vi inte behöver gå in på. Jag har talat utförligt både med premiärminister Erdoğan och framför allt under de senaste månaderna med utrikesminister Davutoğlu om detta.

Jag hoppas innerligt att detta kommer att gå. Det kommer också att lösa åtskilliga andra frågor. Det nämndes Ankaraprotokollet, som det så vackert heter, där Turkiet har förbundit sig att öppna upp sina hamnar för fartyg och flygplatser för flyg från republiken Cypern. Det har man ett legalt åtagande att göra. I och med att man inte har gjort det har vi fryst åtta kapitel i de pågående medlemskapsförhandlingarna. Det kan då i ärlighetens namn sägas att Turkiet påpekar att vi från Europeiska unionens sida icke har gjort det som vi beslutade att göra i samband med en folkomröstning 2004, där lösningen avvisades på den grekcypriotiska sidan, det vill säga att öppna upp för direkt handel mellan Europeiska unionen och den norra delen av ön. Detta har blockerats inom ministerrådet, och vi har inte kunnat gå vidare med det. Det finns ingen formell koppling mellan detta, men från turkisk sida gör man en politisk koppling mellan detta. En överenskommelse skulle självfallet lösa alla dessa problem och skulle enligt min mening ge betydande möjligheter till bättre ekonomisk utveckling för bägge delar av Cypern.

Vi är beredda att på olika sätt bidra till den lösning som kan komma till stånd. Det kan komma att bli kostnader i ett inledande skede. Det ska man inte alls bortse från. Då tycker jag att vi ska vara beredda att hjälpa till. I det medelfristiga eller längre perspektivet är det ingen tvekan om att en lösning skulle innebära mycket betydande, också ekonomiska, fördelar för alla medborgare på Cypern.

Anf. 22 NIKOS PAPAPOULOS (s):

Fru talman! Jag tackar utrikesministern för konkreta svar. Jag har ett par avslutande frågor till utrikesministern. I september 2009 ställdes en fråga i riksdagen om israelisk bosättningspolitik. Då svarade utrikesministern: "Det entydiga budskapet till den israeliska regeringen är att omedelbart upphöra med bosättningsaktiviteter på ockuperad mark." Israel står utanför EU, men samma regler gäller för Israel och andra länder – även det lilla Cypern.

Som jag nämnde, fru talman, är 36 procent av Cyperns mark ockuperad av Turkiet sedan 1974. Grekcyprioterna som utgjorde 66 procent av befolkningen på den norra delen av ön fördrevs från sina hem. De lever nu som flyktingar i sitt eget land, och deras egendom utnyttjas illegalt. Dessutom har Turkiet 43 000 soldater i norra Cypern.

Turkcyprioter och grekcyprioter som är fria människor och medlemmar i EU kan lättare genomföra förhandlingar med varandra. För detta ska inte krävas soldater.

Vad har statsrådet för inställning till att den ockuperande makten lämnar Cypern så att grekcyprioter och turkcyprioter fritt och själva kan förhandla om sina återföreningsfrågor? Går det att övertyga Turkiets regering om att följa de principer och värdegrunder som statsminister Fredrik Reinfeldt, utrikesminister Carl Bildt, EU och det internationella samfundet säger sig stå för?

Till sist önskar jag utrikesministern god fortsättning.

Anf. 23 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru talman! Jag önskar också god fortsättning. Cypern är som bekant ett rätt komplicerat ställe – om jag uttrycker saken med stor försiktighet. När Cypern fick självständighet 1960 efter betydande förhandlingar och problem skedde det bland annat med ett så kallat garantiavtal. Det gav Turkiet och även Storbritannien som före detta kolonialmakt vissa rättigheter. Dessa rör också de brittiska militärbaser som finns på cypriotiskt territorium. År 1964 inträffade de etniska motsättningar som ledde till att FN-trupper sändes till Cypern. Svenska FN-trupper var verksamma i bland annat Famagustaområdet under rätt lång tid och gjorde betydande insatser. FN-trupper finns fortfarande kvar efter alla dessa år, dock inte med svensk medverkan.

År 1974 inträffade de tragiska händelser som påbörjades av den grekiska överstejuntan, militärjuntan, i Aten. Man gjorde en kupp i Nicosia som så småningom ledde till att överstarna i Aten fick backa, och det blev demokrati i Grekland. I den meningen var det bra, men det ledde till att Turkiet gjorde två invasioner med stöd av garantiavtalet från 1960. Det är på denna bas man upprätthåller truppnärvaron.

Säkerhetsfrågorna och avtalet från 1960 kommer att bli några av de svåraste frågorna i slutskedet av förhandlingarna. På den punkten har Sverige försökt bidra med idéer om hur man ska kunna lösa upp det. Jag nämnde det informella seminarium vi hade angående olika möjligheter att se på garantiavtalet i olika skeden – också i ljuset av det faktum att vi hoppas gå mot en utveckling där såväl Cypern i sin helhet som Turkiet blir medlemmar i Europeiska unionen. Den typ av avtal som garantiavtalet från 1960, som kan förklaras mot bakgrund av den tidens värld, är knappast relevant, önskvärt eller lämpligt mellan stater som är medlemmar i Europeiska unionen. Frågan är hur utvecklingen ska vara fram till detta. Det tillhör de komplicerade slutskedesförhandlingarna.

Nu ska man först ta styrelsefrågorna, sedan ägaradressfrågorna och därefter säkerhetsfrågorna. Jag kan försäkra att vi kommer att försöka ge det stöd till förhandlingsprocessen som vi har möjlighet till.

Överläggningen var härmed avslutad.

7 § Svar på interpellation 2009/10:120 om kommunernas möjlighet till kameraövervakning

Anf. 24 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Luciano Astudillo har frågat mig om jag avser att verka för att regeringens beslut om en ny kameraövervakningslag också ska rymma ändringar som underlättar för kommunerna att installera trygghetskameror.

2008 års kameraövervakningsutredning har lagt fram en rad intressanta förslag i sitt betänkande *En ny kameraövervakningslag* (SOU 2009:87). Utredningen har föreslagit ändringar som ökar möjligheterna att använda kameraövervakning i brottsbekämpande syfte, bland annat i butikslokaler. I betänkandet läggs också fram förslag som syftar till att stärka integritetsskyddet, bland annat en bestämmelse om rätt till skadestånd vid olaglig kameraövervakning.

Som Luciano Astudillo konstaterat föreslås inte någon ändring av kommunernas möjlighet att kameraövervaka platser som gator och torg. För att tillstånd ska meddelas till sådan övervakning krävs för närvarande att intresset av kameraövervakning väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli övervakad.

Betänkandet har skickats ut på remiss till bland annat Sveriges Kommuner och Landsting och vissa kommuner. Det ska bli intressant att ta del av remissinstansernas synpunkter. Jag vill dock inte föregripa remissförfarandet. Först när remissinstanserna har yttrat sig och remissutfallet har analyserats kan vi ta ställning till utredningens bedömningar och förslag i sin helhet.

Anf. 25 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Fru talman! Jag önskar fru talmannen och justitieministern en god fortsättning på det nya året.

Jag tackar statsrådet för svaret. Jag hade dock hoppats på någon indikation på vilka ambitioner statsrådet har på detta område. Bakgrunden till att jag flera gånger har debatterat kameraövervakning och trygghetskamerornas roll för att öka tryggheten på gator och torg är Malmö stads mångåriga kamp för att kunna installera kameror på den gågata vi kallar Stråket.

Låt mig beskriva Stråket. Det utgör ungefär 1 procent av Malmös yta. Det gjordes en undersökning mellan 2003 och 2005 där det konstaterades att 36 procent av alla fickstöldar och väskryckningar, 37 procent av alla olaga hot och 24 procent av alla våldtäkter och våldtäktsförsök skedde på Stråket. Följaktligen ville Malmö stad med stöd av Malmöpolisen, en bred politisk majoritet och en stor del av allmänheten installera kameror längs Stråket.

Det fanns behov av en utredning. Vi har haft två lagar som reglerar detta. Tillämpningen har varit märklig. Malmö har fått avslag, medan Landskrona och Eskilstuna har fått bifall. Det har funnits många frågor kring tillämpningen. Man har också haft behov av att belysa viktiga frågor kring integritet, inte minst med tanke på att tekniken sprungit i väg och ökat möjligheterna för kameraövervakning.

Min förhoppning var att man skulle ta tillfället i akt att öka möjligheterna för kommunerna att installera trygghetskameror om de bedömer att det skulle öka tryggheten för kommuninvånarna. Tyvärr landade inte utredningen där.

Jag har respekt för att denna typ av frågor måste utredas. Det är komplicerad materia, och det handlar om viktiga och känsliga integritetsfrågor. Erfarenheten är också att om man hastar med frågor blir det ofta fel. Då får man lappa, laga och reparera.

Jag är ändå bekymrad. Utredningen landade inte där jag hade önskat. Jag hade då hoppats att regeringen och Beatrice Ask åtminstone kunde skicka en signal om att man inte var riktigt nöjd på detta område.

Nu är det snart val, och jag tror att det är tredje gången vi debatterar detta. Snart är mandatperioden över, och vi har fyra förlorade år för Malmös del vad gäller att kunna installera kameror för att öka tryggheten i staden.

Därför vill jag ändå fråga statsrådet: Har hon ambitionen att före valet lägga fram ett förslag som gör det möjligt för fler kommuner att installera trygghetskameror där de bedömer att behovet finns?

Anf. 26 RONNY OLANDER (s):

Fru talman! Jag får tacka för att debatten kommit till stånd. Min insats i dag handlar inte om att rikta kritik mot länsstyrelser, domstolsväsendet eller Justitiekanslern. Det som behöver förändras är själva lagstiftningen, precis som Luciano Astudillo tar upp. Verkligheten har på något sätt på väldigt kort tid sprungit ifrån oss. Kanske blir detta ett medskick till den lagstiftning som förhoppningsvis kommer innan den här mandatperioden är slut, också i syfte att myndigförklara kommunerna, skulle jag vilja påstå. De tjänstemän och politiker som vistas i en av landets nästan 300 kommuner och känner just sina betingelser ska bli myndigförklarade och kunna ta ställning. Självfallet har jag inte på det minsta sätt anledning att tro att kommunerna inte skulle väga in den personliga integriteten.

Sedan får man väl också hoppas att ministern har en personlig uppfattning och en vägriktning. Jag tror inte att ministern blir kallad till konstitutionsutskottet för ministerstyre om hon nu ger uttryck för det. När det gäller just signalsystem har det visat sig att detta är väldigt viktigt att göra.

Jag lämnade in en skriftlig fråga, och till min glädje upptäckte jag den här interpellationen. Det handlar om min hemkommun, Svedala, utan att vi behöver diskutera denna enskilt. Det gäller dagis, förskolor. Det har visat sig under en lång tid att ungdomar och andra är där på kvällar och helger. Jag har själv på måndagsmorgonen sett allt från krossat glas till flaskor med okänt innehåll efter övningar som har skett inom förskoleområdet. Det är väldigt tråkigt att personalen ska behöva starta sin arbetsvecka på det sättet.

Både Räddningsverket och Brandskyddsföreningen säger att det i princip brinner varje dag i någon svensk skola och att hälften av bränderna är anlagda.

Om man ger sig in på inhägnat område där man har vidtagit olika typer av åtgärder och förlustar sig därinne på olika sätt, vari ligger då den personliga integriteten, när man inte har där att göra? Jag har väldigt svårt att förstå att man inte ska kunna ha övervakning på kvällstid när ingen ska vara där, utom möjligtvis nattjänst eller vaktjänst.

Om man är alldeles för snäll i lagstiftningen och trycker på den personliga integriteten, justitieministern, tror jag att man gör dessa oftast ungdomar och deras föräldrar en rejäl björntjänst. Tänk att en förskola, som oftast representerar ett värde i kanske 15–20-miljonersklassen, tar fyr och kanske brinner ned och att man ska starta sitt liv med en sådan börda. Vad ska föräldrar och alla andra göra? Hur ska man kunna se livets möjligheter framför sig? För Svedalas vidkommande har det blivit tre avslag därför att man inte bedömer det som sannolikt att det skulle brinna.

I dag har jag varit övervakad på vägen hit på Arlanda Express, på bensinstationen när jag tankade bilen i morse och på varuhuset. Kör man för fort kommer det en glad bil och en böteslapp som man ska betala. Om man stiger in i en taxi eller buss är man övervakad. Jag har stor respekt

för den personliga integriteten, men jag förstår inte vad man har att göra på förskolorna på kvällar, nätter och helger.

Prot. 2009/10:58
19 januari

Anf. 27 INGE GARSTEDT (m):

Fru talman! Som justitieministern nämnde har det kommit ett betänkande. Vi avvaktar remissvaren. Det är viktigt att man får en skarpare och konkretare lagstiftning på det här området, som inrymmer dels det behov som kan finnas av kameraövervakning, dels den personliga integriteten. I min hemkommun Malmö finns det stora områden där man kanske skulle vara förtjänt av kameraövervakning, men där också väldigt många människor som går skulle känna sig besvärade av kameraövervakning. Vad vi ser fram emot nu – och det hoppas jag att justitieministern gör också – är en väl genomtänkt lagstiftning, inte en lagstiftning där man behöver laga och reparera hela tiden.

Sedan får man inte glömma att kameraövervakning är ett medel. Det löser inte grundproblemen och orsaken till att vi behöver kameraövervakning. Det lät ungefär som att förskolor och skolor tänder eld på sig själva, men det gör de inte. Det är någon som gör det. Visst måste vi ha olika medel för att komma till rätta med brottslighet och förebygga brottslighet, men det finns någonting som är ännu viktigare när det gäller att förebygga brottslighet, och det är föräldrar och skola.

Anf. 28 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! God fortsättning! Vi har arbetat länge, tycker jag, så det känns lite konstigt att säga det. Naturligtvis hoppas vi att vi ska få en härlig vår i riksdagen.

Min ambition är väldigt tydlig. Det var därför jag tillsatte den här utredningen. Vi har en snårskog av gamla regler som inte riktigt tillgodoser och löser de behov, önskemål och konflikter som kan finnas i hanteringen.

Det som interpellanten tar upp, nämligen Stråket i Malmö och en del av de konkreta frågeställningarna där, är väl känt. Jag har också haft möjlighet att prata med kommunledningen i Malmö om de problem som finns där.

Regeringsrätten hanterar för närvarande ett antal mål som rör frågeställningar i Malmö och på en del andra håll. Det som utredningen konstaterar är att den praxis som finns i Sverige inte är enhetlig i dag. Jag hoppas att Regeringsrätten någorlunda snart ska ta ställning i några av de här ärendena. Det kommer att vara viktiga besked som ger ytterligare underlag i den beredning som måste göras inför en propositionsskrivning. Det gäller både remissinstansernas synpunkter och var man hamnar här. Jag ska inte trötta kammaren med att redovisa exempel som visar att det inte är så enhetligt som man kunde önska. Man har fått tillstånd på en del ställen, men på andra, som jag kan tycka, liknande ställen har det inte givits tillstånd. Det är inte kritik mot länsstyrelserna, men det är definitivt ett uttryck för att tydligheten i regelverket inte är vad den borde vara, och så ska vi naturligtvis inte ha det.

Sedan har vi frågan: Ska man låta kommunerna bestämma helt utan tillstånd eller inte? Jag tror nog att vi ska börja med att skilja på allmän plats och avgränsade platser. Ronny Olander tar upp det här med skolor på nätterna. Man behöver inte ha tillstånd för att sätta upp den typen av

Svar på
interpellationer

kameror i skolor och annat. Däremot har Datainspektionen, som utövar tillsyn, kritiserat en del kommuner för detta, vilket också leder till en snårskog. Men det är en sak på ett avgränsat ställe. Vad gör man i en förskola på nätterna? Det kan man verkligen undra. Precis som en del människor har kameror i sin bostad för att vara säkra på att ingen är där när de inte är hemma kan man tänka sig att detta kan finnas på olika håll. Det är en fråga där jag tror att regelverket trots allt redan i dag är öppnare än det ger intryck av. Men det är väl inte så märkligt.

Däremot kommer frågan i en annan dager när det gäller allmänna platser i största allmänhet. Någon typ av anmälan, kontroll och regelverk kring detta behöver man ha. Hur det ska se ut kan man fundera över. Det jag tycker att utredningen har gjort bra är att man har tagit bort en del av den onödiga administrationen och byråkratin när det gäller butiker och annat. Men där har vi också en konflikt. Man har väldigt tydligt satt gränsen att man inte får rikta kameror så att någon del av trottoaren fotograferas. Det kan man tycka är märkligt om man vill säkra mot inbrott och annat. Det är väl bra om man så snabbt som möjligt ser att något är på gång. Å andra sidan: Om alla butiker efter en lång gata börjar filma vad som händer på gatan, är det allmänna stråket naturligtvis bevakat. Det finns alltså avvägningar här.

Min ambition är väldigt tydlig: Jag vill ha moderna och enhetliga regler. Jag tycker att vi ska använda oss av kameraövervakning där den ger bra resultat. Där är forskningen något svajig. Det finns uppenbarligen underlag för att säga att det har brottsförebyggande effekt i en del fall och i andra fall mindre effekt. Vi ska naturligtvis fortsätta att titta på det.

Det är uppenbart att vi har en del krångel och en del onödiga hinder för att använda oss av kameraövervakning i dag som inte kan motiveras enbart med hänvisning till allmänna integritetsskäl. Men balansen måste bli rätt.

Anf. 29 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Fru talman! Det är kul att fler vill delta i den här viktiga diskussionen.

Trygghetskameror kan inte ersätta annan brottsbekämpning och förebyggande arbete för att komma åt brottslighet. Det går inte. Däremot kan det vara ett viktigt komplement.

Forskningen är lite spretig. En av de erfarenheter som gjorts när man utvärderat till exempel Möllevångstorget är att man sänkt brottsligheten i området under en period, men senare började det stiga igen.

Erfarenheter från Landskrona visade på att brottsligheten inte flyttade till andra områden när man började övervaka där. Det är väldigt positivt. Annars är det ett argument som använts av dem som är emot kameraövervakning och trygghetskameror.

Den upplevda tryggheten ökade markant både vid Möllevångstorget och i Landskronafallet när man satte upp kameror. Det ska inte förringas att människor känner att de kan ta tillbaka staden, kan ta tillbaka gågatan i Malmö och gå där tryggt.

Rätt använt kan det leda till att man förebygger brottslighet. Det är klart att människor tänker ett varv till om de inte är helt berusade. Den typen av våldsbrottslighet kan man inte stävja. Men människor kanske tänker ett varv till när det gäller andra brottslighetstyper. Om polisen lär

sig använda tekniken bättre kan man till och med använda den för att lösa brottslighet. Det finns mycket kvar att göra.

Integritetsfrågan är jätte viktig. Det är oerhört positivt att utredningen här går ett steg framåt. Man pekar på möjligheten att stärka integriteten genom möjlighet till skadestånd.

Däremot är det förvånande att en moderat från Malmö motverkar detta när den majoritet som finns nere i Malmö också består av Moderaterna lokalt. De driver på i den här frågan för att få till stånd kameraövervakning på Stråket. Här har jag en moderat riksdagskollega från Malmö som inte tycker likadant. Det är anmärkningsvärt, och det tar jag med mig ned till Malmö.

Jag återvänder igen till integritetsfrågan. Det handlar om 36 procent av alla fickstölder och väskryckningar i Malmö under den här tvåårsperioden, 37 procent av alla olagliga hot och 24 procent av alla våldtäkter och våldtäktsförsök som sker på 1 procent av Malmös gator.

I varje enskilt sådant fall sker en kränkning av den personliga integriteten. Det måste man också ta hänsyn till när man väger de här frågorna. Det handlar om en oerhört allvarlig kränkning. Jag upplever att man alltför ofta tappar bort den aspekten i de här frågorna.

Min förhoppning är att vi så snart som möjligt kan få till stånd en lagförändring som kanske förenklar processen för kommuner som vill pröva att stärka tryggheten i sina städer. Jag har känt viss oro i och med att Centern har obstruerat lite. Det har varit lite oklart i integritetsfrågor.

Varje gång Beatrice Ask och jag har haft debatter i de här frågorna har det varit en centerpartist som stått och frågat om när och hur. Nu tror jag absolut inte att Beatrice Ask köper det. Men också på vår sida i det rödgröna samarbetet finns det de som är mer skeptiska till det.

Det kanske påvisar svagheterna i blockpolitiken såsom den är. Den här frågan är för viktig för många Malmöbor för att den ska hamna i kläm. Jag önskar ändå svar.

Vilken ambition har alliansregeringen att klara av att presentera ett förslag innan valet? Det är ett viktigt besked för Malmöväljarna.

Anf. 30 RONNY OLANDER (s):

Fru talman! Tack, fru justitieminister, för det klara beskedet att förskolor och skolor är att betrakta som avgränsat område och att det inte möter hinder att ha kameraövervakning på de platserna bakom stängslet. Jag noterar också att man inte får filma ut mot gatan och trottoaren där man tar upp vanliga kommunmedborgare. Det handlar om att fånga just de ställen där människor inte ska vara på kvällar, helger och nätter. Det var en väldigt bra förklaring som jag tacksamt tar emot.

Det handlar om att mer myndigförklara myndigheterna och i detta fall kommunerna. Det tycker jag ligger mellan raderna. Jag uppfattar det som så. Självfallet är vi alla också intresserade av den personliga integriteten.

Jag vill också peka på något som är ett bekymmer. Om man lyssnar av visar det sig att själva tillämpningen är olika över landet. Därför känner jag att kommunerna med deras engagemang och deras kunskap om hur det ser ut precis på deras område ska få en större påverkan och respekt i bedömningen när det behövs kameraövervakning och trygghetskamera.

Det är 20 kilometer mellan Svedala och Malmö som här diskuteras. Jag är själv född i Malmö och känner väl till situationen. Våra ungdomar och äldre ger sig in till Malmö, så det är inte bara Malmöfråga. Det handlar självfallet om alla som vistas eller som bor där, är turister eller vad det nu är fråga om.

Malmö är en härlig och fin stad. Jag har den största respekt för Malmös vilja att ha en bättre kontroll över Stråket. Det handlar ändå om ungas våld mot varandra och de äldres rädsla att inte våga gå ut om nätterna. Man skulle kunna hjälpa det till en bättre situation.

Jag hoppas att detta medskick gör justitieministern på gott humör. Jag har tyckt att debatten har varit trevlig och att det är bra om kommunerna får vara med mer och bestämma.

Anf. 31 INGE GARSTEDT (m):

Fru talman! Jag sade i mitt första inlägg att vi ser fram emot den proposition som kommer. Man kan konstatera att det inte kom någon proposition för att ändra den väldigt snåriga lagstiftningen under den förra mandatperioden.

I London har det visat sig att kameraövervakning har en väldigt stor effekt när det gäller att klara ut brott. Men sedan är det fråga om vilken balansgång man ska ha gentemot integriteten.

Man kan fråga sig lite grann: Varför är Malmö en så otrygg stad att vi behöver kameraövervakning? Är det för att det är en kommun som verkligen visar vad 70 års socialdemokratiskt styre av staden innebär, eller står det för någonting annat?

Jag vill vidhålla att grundproblemet inte är kameraövervakning. Grundproblemet är att det behövs olika medel för att lösa brottsligheten så att man egentligen inte skulle behöva kameraövervakning.

Jag är fullständigt medveten om att vi behöver kameraövervakning och kommer att behöva det på vissa ställen i Malmö. Men vi måste trots allt avvakta den proposition som så småningom kommer på området.

Till dess har Malmö väldigt stora möjligheter att förbättra situationen i skolan och över huvud taget så att vi får mindre brottslighet.

Anf. 32 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Jag vänder mig först till Ronny Olander. Jag tycker att det är väldigt trevligt att diskutera de frågor som jag har ansvar för eftersom de är så otroligt viktiga. Jag tycker att det är väldigt kul men inte alltid enkelt.

Det som ändå är intressant är att vi i ett antal kammarrättsdomar har beslut om tillstånd till kameraövervakning i centrala delar av vissa städer. Det gäller till exempel i Stockholm, området kring ett torg i Helsingborg, en korsning i Halmstad och så vidare. Jag kan lista det hela. Sedan har vi inte tillstånd för centrala gator i Falkenberg, gågator i Malmö och annat.

Det handlar inte om tilltro till kommunpolitiker från regeringens eller lagstiftarens sida. I någon mening är det bedömningar som har gjorts någorlunda lokalt och regionalt. Enligt min mening tyder det – och nu är jag snäll – på att vi har lite för otydliga regler. Det ska naturligtvis vara så entydiga regler som möjligt.

Min uppfattning är att vi ska använda kameraövervakning där den har ett tydligt plusvärde. Sedan ska vi vara på det klara med att en rad andra

åtgärder kan och måste vidtas för att öka tryggheten för medborgarna. Det är alldeles nödvändigt.

Det som man ändå kan se i en del forskning och som man ska tänka på är att det synes vara så att kameraövervakning har effekt på planerade brott och en del andra. Det har mindre effekt på denna typ av fyllegrejer. Tyvärr är en del av de brott som har nämnts här – våldtäkter och en del annat – sådant som ofta sker under berusning. Det måste vi angripa på mer än ett sätt. Sedan är det en annan sak att kamerorna kan hjälpa oss att reda upp det hela, vilket man inte heller ska underskatta. Men just när det gäller att öka tryggheten är det lite olika balans, och det kan behövas lite olika perspektiv.

Men jag är av uppfattningen att alla insatser som vi kan göra för öka medborgarnas trygghet och för att de faktiskt ska våga vara ute är viktiga. Jag vill gärna påpeka att de senaste undersökningarna visar att det inte bara är gamla tanter som är rädda för att gå ut. Det har varit en myt. Det är i stället framför allt unga kvinnor. Kvinnor mellan 20 och 25 år är, ibland berättigat, rädda för att vara ute ensamma på kvällen eller när de ska ta sig hem när de har varit ute. Det är någonting som vi inte kan acceptera.

Kameraövervakningsutredningen är nu ute på remiss. Jag hoppas att Regeringsrätten ska fatta beslut någorlunda snart. Det är viktigt. Om vi hinner lägga fram en proposition eller inte låter jag vara osagt. Men det vore märkligt om vi inte skulle hinna vara ganska tydliga med vad en sådan proposition ska innehålla.

Jag har ingen anledning att hymla om detta. Jag tycker att det ska vara raka och rena regler. Jag har ingen anledning att tycka att kommuner ska särbehandlas i förhållande till andra instanser. Däremot vill jag ha ordning och reda i den här typen av bevakning så att man vet att det blir rätt och så att det inte blir en slagordspolitik man ägnar sig åt. Man ska inte bara säga att man har satt upp kameror och sedan strunta i att fundera över vad man har för villkor för alkoholutskänkningstillstånd och vad det nu kan vara. Man kanske struntar i att ordna vettiga aktiviteter för ungdomar i kommuner eller annat när man har satt upp massor av kameror. Den typen av enkla lösningar tror jag inte på, och vi kommer inte heller att underlätta för dem.

Vi ska ha regler, och vi ska komma med besked så snart som möjligt. Jag hoppas verkligen att Regeringsrätten ger lite tydliga direktiv så att vi under resans gång underlättar hanteringen runt om i landet i de fall då frågan måste prövas på initiativ av kommuner och andra som önskar tillstånd.

Anf. 33 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Fru talman! Jag tackar för det trevliga samtalet med Beatrice Ask. Jag är något konfunderad över Inge Garstedts inställning och hennes nästan lite illvilliga sätt att prata ned Malmö på. Det verkar som om hon vill göra detta till någon sorts partipolitiskt käbbel. Jag har försökt föra det här samtalet på precis motsatt sätt med Beatrice Ask. Inge Garstedt vet att Malmö är porten in till Sverige. Vi har narkotikainförseln som sker där, och det finns många andra skäl.

Om jag hade varit på det humöret hade jag kunnat kritisera den borgerliga regeringens ökade klyftor, hur fattigdomen bland barn sprider sig

och så vidare. Men jag vill ta det åt sidan, för jag tror att vi är överens om att det behövs ett visst arbete. Bra skolor är viktiga förebyggande insatser som måste till. Vi har olika lösningar på detta.

Jag har försökt fokusera på vad frågan handlar om. Den handlar om att ge kommuner större möjlighet att installera trygghetskameror där de ser ett behov. Det ökar tryggheten och det bidrar till att förebygga och lösa brott. Det är inte helt enkelt. Beatrice Ask tar upp mycket av de problem som finns. Ordning och reda är viktigt. Att utvärdera och följa är viktigt.

Men det är också viktigt att signaleffekten inte blir denna: Det är helt okej att butiker och banker får ökade möjligheter att sätta upp kameror för att skydda sina värdesaker, men när kommuner har en ambition att skydda allmänheten och sina medborgare är det helt andra villkor. Det riskerar att bli signalen.

Vi kommer noga att följa detta. Det här är nog inte den sista diskussionen om den här frågan, och det kanske är en av de frågor som påverkar valresultatet i Malmö. Där nere driver Moderaterna uppenbarligen en delvis splittrad linje.

Anf. 34 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Jag tror att vi kommer att behöva diskutera det här många gånger. Det är som sagt en hel del avvägningar som är besvärliga också när det gäller att hantera regler. Det handlar ju också om hur länge man ska få ha bilderna och vad de ska få användas till. Ska man kunna få sälja dem vidare? Det finns massor i detta.

Det är det som gör att det är otroligt viktigt med remissförfarande. Det finns så många och så många olika typer av frågor som man måste ta hänsyn till.

Min grundinställning är att kameraövervakning ska kunna användas där den gör nytta. Det är grundkurs 1 A. Då måste vi försöka se vad vi vet, vad vi kan tro och hur det ska vara. Det handlar oftast om begränsade områden, och det hela ska ha ett tydligt syfte. Övervakningen ska också användas. Jag är fullständigt emot kameror som man sätter upp som inte fungerar; det tycker jag verkar helt meningslöst. Tyvärr är detta ett problem. Bland annat i London har det visat sig att det inte finns några kameror på vissa ställen. Då undergräver man också tilltron till den här typen av teknik, och det är naturligtvis dumt.

Det är lätt att säga: Banker kan visst få kameror, men inte kommunerna. Så kan man ju säga, men det är faktiskt viss skillnad. Det är *en* sak med begränsade utrymmen. Utredningen säger till exempel att man med ganska enkla villkor ska kunna ha kameror vid bankomater, just där människor står och tar ut pengar. Det är självklart. Det händer ju mycket där, och det handlar om ett begränsat utrymme.

Men när det gäller kommunen handlar det om allting, också runt Malmö. Det blir någonting annat när man pratar om generella tillstånd där. Vi måste försöka definiera utrymmen, områden och regelverk som är tydliga. Men när man har gjort det ska det inte vara någon större skillnad mellan kommuner och andra.

Jag är mer intresserad av att ta upp det enskilda perspektivet. Man måste som människa kunna röra sig utan att vara bevakad överallt. De flesta av oss tycker att man ska få vara i fred i sitt hem, till exempel. Det

gäller kanske också en del andra ställen i kommunen. Men det finns platser där det begås många brott och där det kan finnas en glädje och en nytta i att ha den här typen av teknik tillgänglig. Då ska villkoren vara någorlunda enkla.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2009/10:58
19 januari

Svar på
interpellationer

8 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Propositioner
2009/10:82 till civilutskottet
2009/10:83 till socialutskottet
2009/10:85 till justitieutskottet
2009/10:88 till socialutskottet

Redogörelser
2009/10:RRS13 till trafikutskottet
2009/10:RRS14 till finansutskottet

9 § Förnyad bordläggning

Föredrogs och bordlades åter
Justitieutskottets utlåtande 2009/10:JuU16
Konstitutionsutskottets betänkanden 2009/10:KU10 och KU24
Civilutskottets betänkanden 2009/10:CU3 och CU4
Näringsutskottets betänkande 2009/10:NU9

10 § Bordläggning

Anmälades och bordlades
Proposition
2009/10:86 SIS II – en andra generation av Schengens informationssystem

11 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 19 januari

2009/10:187 ECT-behandling

av *Elina Linna* (v)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2009/10:188 Möjligheten till stöd för tidigare sjukskrivna
av *Berit Högman* (s)
till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 26 januari.

12 § Anmälan om fråga för skriftligt svar

Anmäldes att följande fråga för skriftligt svar framställdes

den 19 januari

2009/10:409 Kameraövervakning i kommunerna
av *Ronny Olander* (s)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

Frågan redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 26 januari.

13 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmäldes att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 18 januari

2009/10:347 Barnbilaga i statsbudgeten

av *Eva Olofsson* (v)
till finansminister Anders Borg (m)

2009/10:349 Schweiz och Liechtensteins hemliga bankkonton

av *Hans Olsson* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

2009/10:359 Skatten för pensionärer

av *Jörgen Hellman* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

2009/10:368 Närvaro vid skatteutredning i annat land

av *Hans Olsson* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

2009/10:369 Spontana kontrolluppgifter

av *Hans Olsson* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

2009/10:370 Utvecklat arbete med utländska kontrolluppgifter

av *Hans Olsson* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

2009/10:387 Miljöskatter på förpackningsmaterial

av *Tina Acketoft* (fp)
till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2009/10:388 Förenklad administration av ROT-avdraget
av *Krister Örnfjäder* (s)
till näringsminister Maud Olofsson (c)

Prot. 2009/10:58
19 januari

---

den 19 januari

2009/10:393 Myndigheters möjlighet till insatser vid akuta trafikproblem på grund av väderförhållanden

av *Elisebeht Markström* (s)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2009/10:394 Utredare av sexköpslagen

av *Carina Hägg* (s)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2009/10:395 Häktesfrågan i Halland

av *Jan Ertsborn* (fp)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2009/10:397 Bostadsköparens situation

av *Carina Moberg* (s)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2009/10:399 Brott med hjälp av mobiltelefoner

av *Susanne Eberstein* (s)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 26 januari.

14 § Kammaren åtskildes kl. 14.38.

Förhandlingarna leddes av tredje vice talmannen.

Vid protokollet

PER PERSSON

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Ledighet.....	1
2 § Anmälan om kompletteringsval till finansutskottet och skatteutskottet.....	1
3 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
4 § Svar på interpellation 2009/10:163 om ackrediterat dopningslaboratorium.....	2
Anf. 1 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m).....	2
Anf. 2 LARS LILJA (s).....	3
Anf. 3 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m).....	4
Anf. 4 LARS LILJA (s).....	5
Anf. 5 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m).....	6
Anf. 6 LARS LILJA (s).....	6
Anf. 7 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m).....	7
5 § Svar på interpellation 2009/10:130 om konvention om klusterammunition	7
Anf. 8 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	7
Anf. 9 OLLE THORELL (s).....	8
Anf. 10 EVA SELIN LINDGREN (c)	9
Anf. 11 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	9
Anf. 12 OLLE THORELL (s).....	10
Anf. 13 EVA SELIN LINDGREN (c)	11
Anf. 14 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	11
Anf. 15 OLLE THORELL (s).....	12
Anf. 16 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	13
6 § Svar på interpellation 2009/10:154 om förhandlingar om ett återförenat Cypern.....	13
Anf. 17 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	13
Anf. 18 NIKOS PAPADOPOULOS (s).....	14
Anf. 19 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	15
Anf. 20 NIKOS PAPADOPOULOS (s).....	16
Anf. 21 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	16
Anf. 22 NIKOS PAPADOPOULOS (s).....	17
Anf. 23 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	18
7 § Svar på interpellation 2009/10:120 om kommunernas möjlighet till kameraövervakning	18
Anf. 24 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	18
Anf. 25 LUCIANO ASTUDILLO (s).....	19
Anf. 26 RONNY OLANDER (s).....	20
Anf. 27 INGE GARSTEDT (m)	21
Anf. 28 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	21
Anf. 29 LUCIANO ASTUDILLO (s).....	22

Anf. 30 RONNY OLANDER (s)	23	Prot. 2009/10:58
Anf. 31 INGE GARSTEDT (m).....	24	19 januari
Anf. 32 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	24	<hr/>
Anf. 33 LUCIANO ASTUDILLO (s)	25	
Anf. 34 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	26	
8 § Hänvisning av ärenden till utskott	27	
9 § Förnyad bordläggning	27	
10 § Bordläggning	27	
11 § Anmälan om interpellationer	27	
12 § Anmälan om fråga för skriftligt svar	28	
13 § Anmälan om skriftliga svar på frågor	28	
14 § Kammaren åtskildes kl. 14.38.....	29	

